ságát, biztos lehetett arról, hogy a müvész mindent megtesz érette.

Műterme Jan van Steennek sohasem volt, de még tanitványai sem, ha csak nem az ivásban. Leyden szűk sikátorai között volt egy alacsony kis ház, hová naponta eljártak a dicső nemzet kitünő müvészei, egy pohár borra, a müvész korcsároshoz, mint nevezék.

Jan van Steen soha nem vevé kezébe az ecsetet, csak akkor, ha kifogyott a bora. Egész müvészetének szomjusága volt alapja. Akkor nekiült sajátszerű s nemében páratlan müvészetével teremtett egy müvet, mely egész Leydent megnevetteté. A kép aztán odakerült valami kurta korcsároshoz, ki meg is adta az árát valami jóféle szőlőnedvben. Jan mester kitűzte háza homlokára a czégért, — s aztán tartott a mulatság egészen a hordó kiürültéig.

Pénzzel hiába kinálták a geniális mestert. Uri ember hiába állt vele szóba. Neki csak bor kellett s parasztember.

Egy izben a leydeni polgármesternél fényes társaság gyült egybe, — a kor jelesei mind ott voltak. Jan van Steen hiányzott csak, de ő sohasem szerette az uri levegőt.

Szóba jött Steen müvészete, sajátságos, bizarr természete, s azon különczkődő megvetés, melylyel minden uri pártfogás irányában viseltetett.

— Fogadjanak velem uraim, — mondá a polgármester, — hogy én kijátszom Jan mester különcz természetét.

— Hogyan? — kérdék valamennyien.

— Hát csak ugy, hogy Jan van Steen kész lesz nekem határidőre képet festeni.

— Ah, az lehetetlen.

— Már miért lenne az?

— Mert Jan mester még életében nem dolgozott határidőre.

— Az mit sem tesz, meg fogja tenni most.

— Tán kényszer utján. Oh roszul számitunk akkor; az eredmény épen az ellenkező lesz.

— Kényszeritni nem fogom, azt előre mondom.

— Ugy nem lesz belőle semmi! vága közbe az egyik jelenvolt.

— De lesz!

— Én hinni sem merem, — kezdé az egyik jelenvolt idegen. — Hallják csak uraim. Ép egy hete volt, midőn Leydenbe érkezve, a müvészkorcsmáros eldugott háza előtt megálltam. A mester ott ült a padon, s fogait piszkálta. Szörnyen unatkozott. Hollá mester! kiáltám, jó napot! Örülök, hogy jó szinben látom, Amsterdamból jövök.

— Igen, hát mit csinál az a hires virág...

— Virágfestő, Huysum? nemde azt akarta kérdeni.

— Ej a manót, az a virágos orru csapláros, ott abban a kis utczában, — a templom megett.

Boszankodva fordultam el. Ezt az embert a világon más nem érdekli, mint a bor.

— Mester, — mondám végre, — kész lenne e nekem egy képet festeni. Egyikét ama kedves falusi jeleneteknek, — miket oly jól ért.

Jan mester rám nézett, aztán a kocsimra, mely háza előtt állott. Leolvasta rólam, hogy ki vagyok. Nem szólt semmit.

— Nemde elfogadja, jól megfizetem.

Ekkor két zsiros németalföldi paraszt lépett be. Jan mester összeölelkezett velök. Leült inni. Engem ott hagyott a faképnél.

Általános nevetés töltö be a termet. A polgármester azonban ismétlé fogadását.

A jelenvolt müvészek mindegyike egy-egy festményt igért a szives házigazdának, ha terve sikerül.

Másnap elindult a polgármester Jan van Steenhez.

A müvész lakán nem kellett soha zörgetni. Nyitva volt az mindig.

Előre készült, hogy mit fog mondani; a látott jelenet azonban zavarba hozta.

Egy jókora hordó állott a meglehetős rendetlen szoba közepén. A hordó előtt darab pokróczon végig hevert az ünnepelt müvész, hosszu nádat tartva szájában, melynek vége a hordóba volt illesztve; mellette jobbról balról vidám, kipirult arczczal Lievensze, de Vois, s sok mások, németalföldi jeles festők közöl. A hordó tetején ült egy nevető fiatal ember, majdnem kicsattanó piros arczczal, mint egy eleven Bachus. Az volt Mieris Ferencz, a hires genrefestő.

A polgármester meglepetve állott meg.

— Jan mester, — kezdé, — hol van Jan mester.

A müvész megszólalt a hordó alól.

— Itt vagyok, — mi baj?

— Szólásom volna veled mester!

— Halljuk, halljuk! — kiáltá Mieris a hordó tetejéről.

— Nem hozzátok jöttem, — felele a polgármester komolyan, — szégyenletes jelenet. Mit mondana a világ, ha meglátná Németalföld müvészeit ily helyzetben.

— Bizonyára okosabbat mint ön, polgármester ur, — felelt Mieris nevetve.

— Mit nekem a világ, — vága közbe Jan mester, — hát törődöm én a világgal. Mit törődik ő velem. Igyék polgármester!

— Még nem! Jan mester egy szóra.

— Hadd halljam innét. Ne kivánja, hogy fölkeljek.

— Jól van. Halljad mester! Képtáramban Németalföld minden mestere képviselve van. Csak egyetlen Jan van Steen müve hiányzik.

— Az nem nagy baj! válaszolt a müvész nevetve, — tegnap adtam el Péter korcsárosnak legutolsó müvemet, vegye meg tőle.

— Már késő. A kérdéses müvet ma reggel az antwerpi képtár számára megvették.

— Az már baj, polgármester. Pedig most nincs kedvem az ecsethez nyúlni.

— De nem leszek háládatlan.

— Elhiszem azt.

— Tehát kész vagy festeni?

— Nem én!

— S miért, ha szabad kérdenem?

— Mert nincs rá szükségem.

— S ha szükséged lesz?

— Akkor sem, Péter csaplárossal szerződést kötöttem. Én festek, ő pedig bort ád, — pedig jó bort. Igyék no polgármester.

— Köszönöm. Én is adok bort.

— Ugy sem lehet. Simon vargának is igértem, no meg aztán —

— De hát mester, — elfelejted azt, ki áll előtted?

— Jól tudom, — felelt a müvész nevetve, ép azért mondom, hogy nem festek.

— No majd meglátjuk.

A mübarát eltávozott. A müvészek tovább mulattak.

A bor egy hétig tartott; mikor elfogyott, Jan van Steen ujra kezébe vette ecsetét jó remény fejében.

Hanem ha kilépett az utczára, minden ember szemébe nevetett. A mesternek ez különben nem tünt föl, csak egyszer, midőn szomszédjával szóba állt, az aztán elmondta, hogy miért nevetnek rajta az emberek.

Hát azért, — mivel a polgármester szigoru parancsot adott ki, hogy egész Leyden városában s környékén szigoruan tiltva lesz Jan van Steennek bort adni, mindaddig, mig a mester nem fest egy képet a polgármesternek.

A müvész elnevette magát. Még az nap leült a támlához. Elvitte ismerős jóakaróihoz, hanem a szigoru parancs következtében mindenünnen visszautasittatott.

— Mi a ménkő — gondolá magában, — ez nem jól megy. No hanem most azért sem festek.

A vig mulatságok lassankint elmultak. Hetek óta czégér nélkül állott Jan van Steen háza. A vig czimborák is elmaradoztak.

Három hétig rendületlen nyugalommal viselte sorsát a kijátszott müvész. De már akkor égető szomjusága felülmult minden határt.

Két nap mulva beállitott a polgármesterhez.

— Ah Jan mester. — Isten hozott.

— Hozott a manó, — dörmögé a kiszomjaztatott müvész, — itt a kép polgármester, — szólt az asztalra vetve kész festményét.

— Ah meg van! helyesen, bölcsen.

— Aztán kérem, azt a parancsolatot...

— Még ma visszavonjuk.

A müvész bevágta az ajtót, eltávozott dühösen. Egy óra mulva már telve volt szobája a régi czimborákkal, ittak megint régi szokásuk szerint.

Jan van Steen életmódján ezentúl sem változtatott. Leydenben sokáig fönmaradt hire a müvészkorcsmárosnak, ki lábbal tapodta a világ minden dicsőségét egy hitvány élvezet kedvéért.

Ha az ember nem tudná bizonynyal, el sem hinné, hogy ilyen emberek is lehetnek a világon.

Maszlaghy Xavér.

Ócsai templom.

(Képpel.)

Pesttől mintegy négy mértföldre fekszik Ócsa, nem nagy helység, mely buczkái s turjánosával aligha szerzett volna hirt magának, ha mindezek mellett ősi időktől fogva fenálló templomát nem birná.

Alig van régi épület széles e hazában, mely annyi fejtörést s kétséget okozott volna a szakférfiaknak s műkedvelőknek egyaránt, s mégis minden törekvéseik daczára, folyvást komoly rejtélyként áll a csöndes helység igénytelen házai között, ujabb meg ujabb nyomozások s buvárlatokra késztve az érdekletteket.

A templom alapidoma, a némileg román stylre mutató épitkezés, keresztény eredetre utalnak, de az egészen elömlő sajátság, mit csaknem épitészeti különczségnek mondhatni, a tömöritésre irányzott alakitás, az előcsarnok s más egyéb az előbbi véleménynek ellenkezőjét költik föl a vizsgálóban, ugy hogy nem lehet csodálni, ha a legnagyobb szakértők is, csaknem mind, különböző véleményt nyilvánitanak róla.

Igy, volt egy archeolog, ki az ilynemü épitményeket, — melyek másutt is találtatnak, kisebb-nagyobb szerkezeti változatossággal, — zsidó zsinagóga jellegüeknek állitá; mások a római korból valónak, sokan, pedig jeles szakértők, a X-ik században keletkezettnek mondják az ócsai templomot, sőt némelyek a templáriusok müvét akarják benne fölismerni. Hogy ily sok vélemény közt, melynek mindegyikét támogatják kisebb-nagyobb számú, nyomosabb és gyöngébb okok, a nem szakértő még az előbbinél is mélyebb bizonytalanságba sülved, ez természetes.

Legyen tehát elég itt, minden bővebb magyarázat nélkül, maga a templom rajza, mely az épülettestből kilépő tagjaival az ezeken látható müvészi fejezetű faloszlopokkal, valamint a tetőzet alatti ékes csipkézetével meglepően szép és érdekes látványt nyujt a szemlélőnek, mit az egésznek keletkeztén, s eredeti czélján borongó homály csak fokozhat.

Ugy hiszszük, hogy hazánk kitünő régészeinek szakadatlan buvárlatai előbb utóbb földeritik e homályt, s igy ez épitészeti kincs való és benső élvezését lehetségessé teszik.

Kun Pál.

A ponyvairodalom Londonban.

(Folytatás.)

A tulajdonképi futó könyvárusok.

A ki valaha Londonban s annak kevésbé zajos utczájában lakott, bizonyosan kellemetlenül hatott arra esténkint azon érthetetlen kiáltozás, a mely viszhangként futott az utcza egyik oldaláról a másikra. Ez az ugynevezett futó könyvárusok iskolája; mivel ezen osztály, mint már fentebb emlitettük, üzletét csoportosan üzi, 3—4 személy állván össze, s mindenki véleménye egyezik abban, hogy minél nagyobb az ilyen lárma, annál nagyobb szokott a siker lenni. A legfőbb dolog itt abban áll, a közönség kiváncsiságát minél magasabb fokra csigázni, a nélkül hogy azt kielégitenék; azért csak bizonyos ingerlő szókat használnak kiáltozásaikban, mint: gyilkosság! szerelem! titok! csábitás! és más hasonlókat, s a többi egyes részleteket érthetlenül beszélik, s ha müveknek ismeretes gyilkos a hőse, a nevet is egészen másként adják elő. A feldolgozott tárgyak főként irtóztató gyilkossági esetek,

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

nagy vétkek, csábitások, hamis eskük, rombolások, vasúti szerencsétlenségek, hajótörések, párbajok, szerelmes levelek, féltékenységből gyilkosságok, mérgezések és más hasonlók, melyek a közönség idegeire megrázólag képesek hatni. De a népszerű gyilkossági eseteket a legelső helyre teszik, s ezeknek árulása egész rendszerrel történik. Megjelenik először egy quart-lap, mely a korábbi hireket tartalmazza, azután féliveken azoknak kisebb körülményei jőnek, azoknak felderitései és a kihallgatások, melyeket rendesen a napilapokból vesznek át, s feldolgozzák az utczák számára. Azután egész ivek jelennek meg, megtöltve a rendkivüli körülményekkel.

Az ujabb időnek egyik legjövedelmezőbb gyilkossági története azon eset volt, midőn egy norfolki haszonbérlő, Rush nevü, egy egész családot meggyilkolt, a mely eset akkor végtelen mozgalmat idézett elő. Még most is van birtokunkban egy példány ebből, czime ez: I. B. Rush utolsó istenhozzádja, melyet a jövő vasárnap Norvichban fog tartani." Az iv három képpel van diszitve. Az első ábrázolja a gyilkost, a mint egy nagy köpenybe van burkolázva, s arczát álarcz fedi, s épen az öregebb Jermyt lövi agyon; a másik képen Jermyné asszony végeztetik ki, mialatt élete párja lábai előtt fetreng vérében; a harmadik kép végre Rushnak hű arczképét mutatja. Az egész elbeszélés különben a lapi hirek után van készitve; a hozzácsatolt versek, melyeket szokás szerint az elitélt a bün helyén készitett, nem épen a legroszabbak. Ha a körülmények engedik, ugy a végpanasz még szerelmeslevelet is tartalmaz, a tömlöcz sötét fenekén „az elitéltnek tolla, tintája által, bűnös papirra" irva. Ezen levél irálya rendesen ilyen nemü:

„Kedvesem! Ne borzadj vissza a gondolattól, hogy egy olyantól kapsz levelet, a ki el van itélve, s mint gyilkos hal meg. Itt nyomorult börtönömben irok én egy oly személyhez, kire ismeretségünk óta a legnagyobb tisztelettel tekintettem, és a ki, ha nem csalatkozom, irányomban épen ily érzelemmel viseltetett. Hidd el, teljes lélekből megbocsátok ellenemnek, s te se haragudjál reájok. Oh, kedvesem! őrizkedjél a gonosz szenvedélyektől és a szeszes italoktól; az én szomorú és szánalomra méltó esetem legyen előtted intő példa. Élj boldogul! Élj boldogul! Maradok stb.

Az oly esetben, midőn a körülmények nem engedik egy ily levélnek a kedveshez vagy „kedves" nőhöz való intézését, rendesen egy ugynevezett „véglevelet" intéznek atyához, anyához, leányához, fiához vagy jó baráthoz, s ezt következőleg fogalmazzák:

„Kedvesem! Midőn ezen sorok kezeid közé jutnak, földi életem órái már végök felé járnak. Igaz az, hogy a gyilkos csakhamar elveszi tettének jutalmát. Senki nem képzelheti azon kinos éjjeket, melyeket gonosztettem óta átéltem. Áldozataim ezer különféle alakban jelennek meg előttem, s kinaim nagyobbak valának hogy sem azokat leirhatnám. Vigyázz, s hagyd el a rosz ösvényt, s ettől fogva istenfélő életet folytass. Testi s lelki kinaim oly nagyok, miszerint irásomat tovább nem folytathatom. Isten veled! Isten veled!"

A fentebb leirt „jajveszéklésen" kivül később egy iv jelenik meg, mely életrajzot, kutatást, tényállást tartalmaz, s az előbbitől csak abban különbözik, hogy ebben még az utolsó beszéd is helyet foglal. Ebből egy rövid kivonatot közlök itt, melyből látható lesz, hogy az minden körülményre alkalmazható. A tisztelendő ur szavait egyenesen a szerencsétlen fogolyhoz intézi, kinek a következő napon hóhér keze által kell meghalni, s nagyon meghatóan felhivja őt, hogy forduljon a megváltóhoz, kinél egyedül a hatalom a bűnök megbocsájtására; ahoz, a ki azt mondá: ha oly pirosak volnának is vétkeid, mint a bársony „mégis oly fehérré tenné azokat, mint a hó," és bár oly sok bünért kelle lakolnia, de az ő bűneit is magára veszi, ha őszintén megbánja azokat. Az elitélt ezen beszéd alatt megtört kebellel hallgatott, s az isteni tisztelet végeztével a börtönőröknek ugy kellett őt kivinni.

Az itélet végrehajtását is bizonyos meghatározott forma szerint közlik. Először általános áttekintést nyujtanak Angolhon kivégzési szokásai fölött, s szabad legyen nekem is mintául egy bizonyos Mary May kivégzési jelenetét közlenem, a ki mostoha testvérét gyilkolá meg: „Már kora reggel meglölt a börtön előtti tér minden rendü egyénekkel, egész a szorongásig, mert látni óhajták Mary May kivégeztetését. A tolongás csakhamar oly borzasztó lett, miszerint sok egyén csaknem agyonnyomatott, s egész örömmel engedék át veszélyes helyöket másnak. A birák kisérőikkel a börtönbe mentek, a hol a lelkészszel találkozának, a ki az elitélttel buzgón imádkozott. Miután a törvény közegei a szokott formalitások szerint az elitéltet felvigyázásukra kérték, az előszobába vitték azt; a hirnök ekkor kezeit összekötötte. Látszott, hogy az elitélt ezen műtét alatt végtelenül szenvedett; azonban egy szót sem szólott. A mint a végóra elérkezett s megcsendült a halálharang, az elitéltnek arczán végtelen változást lehetett észrevenni. Hebegett és reszketett, s tekintetét zavartan hordozá körül a meneten ide s tova, melynek élén a lelkész a halotti imát hallható hangon olvasá. Azon pillanatban, midőn a halálharang a gyászéneket hangoztatá, a tömegesen hallani lehetett: „Le a kalappal! csendesség!" De később nem lehetett mást hallani, mint az elitéltnek zokogását. Midőn a menet a vesztőhely lépcsőjéhez ért, köszönetet rebegett a szerencsétlen a biráknak és a börtönigazgatónak a rendkivüli barátságért, melyet irányában tanusitának. Ezután a vesztőhelyre vitték fel. Halálcsend uralkodott a néptömeg fölött. Nehány pillanat mulva megcsillámlott a bárd, elbukott a szerencsétlen, egy kis ideig rángatózott még, — s vége lett mindennek."

A kivégzés egész leirását gyakran versekbe foglalják, s vagy valamely zsoltár vagy templomi ének dallamára éneklik vagy szavalják az ily árusok. Gyakran az ily gyilkossági eseteket valami „Cock"al (költeménynyel) diszitik, mint pl. Tawell quäker állitólagos vallomásait, a mely az utczákról még a hirlapokba is behatott. Ezen megénekelt vallomás, melyet még ma is oly sokan mint valódit hisznek, következő. „Tisztelendő Mr. Cock az Aylesburg fogház papja hirtelen veszélyes betegségbe esett, s midőn érzé, hogy végórája közeleg, magához hivatta fiát és mondá: „Fogadd ezen vallomást. Most még magamnál vagyok." Megigértem a szerencsétlen John Tawellnek, tekintve a nép izgatottságát, hogy vallomásait nem fogom nyilvánosságra hozni. Tawell megvallá nekem, miszerint azon gyilkosságán kivül, melyért oly szigoruan lakolt, még más két borzasztó gyilkosságot követett el, mig Vandimens tartományban sok évig elzárva volt. Az elsőt egy börtönőrön hajtotta végre; ezt a börtön kulcsával ütötte agyon, melyet tőle vett el; aztán a meggyilkolt zsebében talált késsel fejét levágta, s a holttestet a gondosan elzárt börtönbe tette. Hogy vétkét annál biztosabban elkövethesse, a tett előtt nehány napig betegnek tette magát. Ezután egy szép ifju lányhoz menekült; ez egy tekintélyes vendéglős lánya volt, s a kit ő elcsábitott. Ő ugyanis több ideig naponként idejárt némi munkát végzendő, s igy alkalma volt a tapasztalatlan ifju lánynyal ismeretséget kötni. A mint ez az ifjut most véresen s a legnagyobb izgatottságban megérkezni látá, tüstént valami borzasztó dolgot sejtett, s minden tétovázás nélkül el is beszélte az, hogy az iránta való szerelemből ölte meg a börtönőrt, s kérte, hogy keritsen számára tüstént annyi pénzt, a mennyit csak lehetséges, s szökjék vele Angolhonba, a hol el fogja venni, s mint lady-t tartani. A szerencsétlen fiatal lány ugy megijedt a terv és elbeszéléstől, hogy sem igent, sem nemet nem volt képes elmondani. Itt most az ifjunak saját biztonsága forgott kérdésben, s ugyanazon késsel, melyet a börtönőr vérével szennyezett, agyonszurá a leányt is. Ekkor észrevétlenül megszökött és egy cserjés helyre menekült, hol azon három fegyenczczel találkozék, kiket megszabaditott. Azon ajánlatot tette nekik, hogy menjenek a tengerpartra, hol épen egy angol hajó horgonyozott. Beleegyeztek, s a mint a parthoz értek, nehány matrózzal találkoztak, kik fris vizet kerestek. Ezekkel elhitették, hogy hajótörést szenvedtek, s igy azok felvették őket a hajóra. Mivel mindnyájan erős fiatal emberek voltak, s épen szüksége volt a kapitánynak ilyenekre, nehány felületes kérdést intézett hozzájuk, és mivel látá, hogy egyikök valósággal matróz volt, megigérte nekik, hogy munkájukért átszállitja őket Angolhonba. Az utazás alatt igen szorgalmasan dolgoztak, s oly ügyesen ámitották a hajószemélyzetet, miszerint a kapitány mindnyájának ajándékot igért. S midőn Liverpoolba értek, Tawell a kapitány szobájából minden pénzt elrabolt, a mit csak ott talált, és ez tetemes összeg volt. Ekkor elhagyta Liverpoolt, s quäker ruhába öltözött, hogy a rendőrség üldözését annál könnyebben kijátszhassa, s igy folytatta vétkét tovább, tovább, mignem a hóhér keze véget vetett életének."

Az oly vásárló, a ki az ily fajta irodalmat szereti, izlése gyönyörködtetése végett, hasonlótartalmu könyvekhez is folyamodik. Tartalma ezeknek épen olyan, mint a fentebb emlitetteké, csakhogy könyvalakban van nyomva, melynek első lapja nagy hangu hosszu czimet tartalmaz.

Hogy felmutassam a nagy részvétet, a melynek ezen akasztófa irodalom örül, szabad legyen itt Mayhew tekintélye után az ujabb kor nehány gyilkos tetteinek kelendőségét felemlitenem. Rush története 2,500,000. — Courvasieré 1,666,000, — Manningsé 2,500,000, — Goodé 1,650,000, — Corderé 2,650,000, — Greenaireé 1,666,000 példányban kelt el. Ha minden példányt csak egy pennyvel számitunk is, csupán ezen öt esetben 50,000 font sterlinget (500,000 forint o. é.) volt a jövedelem. E tény beszél önmaga, s igy itt fölösleges hosszu értekezést tartanom.

Azon időben, midőn semmi gyilkosság sem kerül szőnyegre, akkor képzelőtehetségüket veszik igénybe, hogy a hiányt pótolják. Igy pl. Wellington herczeg több mint huszszor halt meg, majd lováról bukott le, majd más titkos módon. Napoleon Lajos halála is a kedvencz témák közé tartozott. Nem rég egy futó könyvárus igy kiabált: „A drillingi felséges asszony accouchement-ja (szülése), — majd „egy gyermek," de hiában volt mindez, mivel a nép már megszokta ezt. De egy rendőr feltartóztatá és mondá, hogy miért kiáltoz ily szemtelenségeket a királynéról és az ő Coachman-jéről (kocsis). „Hogyan! kiáltott a felbosszantott könyvárus, olvasd ezt — ostoba! és lásd meg, valjon lelsz-e benne valamit a királynéról vagy kocsisáról. Nincs ebben egyéb csak morál!" A rendőr keresztül olvasá, s csakugyan nem talált abban semmi olyasmit. Haynau tábornok a futó könyvárusok szerint a barklay-i parasztok gonoszsága által halt meg és később Belgiumban — titokszerüen — gyilkoltatott meg. Különben Haynau története igen kedvencz téma volt, s igen nagy kelendőségnek örvendett.

A gyilkossági történetek után a tűztörténetek következnek, s valamely jelentékeny égés, mint pl. a parlamenti épület, a Tower, vagy más nyilvános épület égése jó tárgy az aratásra; ugyan ez az eset áll a magánházak égésénél, ha személyek is égnek benn, vagy valamely pikánt cselszövény is van vele összeköttetésben. Egy ilyennek, a mely már vagy tiz éve forog az utczákon, ezen czime van: „Különös esemény a szomszédságban." A mellé csatolt kép egy könnyü esti öltönybe öltözött hölgyet ábrázol, a ki egy kerti ligetben félig ülve, félig fekve „kecsesen odafestve" tünik fel, s „hófehér" kezeiben egy felbomlott levelet tart, melynek tartalma felett boldog álmodozásba látszik elmélyedve lenni. Aztán — elég nevetségesen — egy ének következik az oly gyakran elhanyagolt tanács fölött: „söpörj saját ajtód előtt és saját ügyeidről aggódjál," végre jön két levél, melyek közül az egyik R. G-vel van jelelve, s a másik válasz volna erre. A gentleman levele igy hangzik:

„Madam!

A szerelem és gyöngédség, melyet eddig ön irányában tanusiték, hamis, és érzem, miszerint közönyösségem naponkint nő, s minél tovább nézem önt, annál nevetségesebbnek és gyülöletesebbnek tünik ön fel előttem, s annál szilárdabb azon önelhatározásom, hogy önt gyülöljem szivemből. S sohasem volt szándékomban kezemmel s szivemmel megajándékozni önt.

Az ifju hölgy hasonló hangon felel, s ugy látszik, hogy mindkettő fel van egymás ellen ingerülve, mig végre egy „nota bene" figyelmessé tesz bennünket, hogy csak a páratlan sorokat kell olvasnunk, hogy a levél valódi jelentését kitaláljuk, s ekkor édes szerelmi ömlengés tárul fel szemünk előtt.

Egy más költemény, melyet évek óta egész Angolhonban mint „igaz történetet" árulnak, az ugynevezett „Scarborough tragedy." A költemény hőse egy igen gazdag ifju tengerésztiszt, nemes családból való, a ki álnokul egy szegény lelkész szép leányát elcsábitja. Ez legyőzetve, meggyalázva és elhagyatva mindenek által, kisdedét megöli. A tény

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

világosságra jő, és a szegény anyát törvény elébe állitják, elitélik és kivégzik. Ezen esemény, a mint egy futó könyárus nekem megjegyzé, nagyon meghatja az érzékeny szivet. Ezen tragödiát leginkább asszonyok és leányok veszik. Egy más ilynemű szerelmi történet a „Liverpool tragedy.“ Itt egy anya kincsvágyból egyetlen fiát öli meg. Ez ugyanis kora ifjuságában Keletindiába vándorolt ki, hol egy gazdag ültetvényes leányát vette nőül, mi által nagy tekintélyre s gazdagságra tett szert. Végre 30 évi távollét után hazajött, hogy öreg szüléit meglátogassa, a kik Liverpoolban a matrózok szállásadói valának. Az ifju, ki mint ismeretlen szállt be, csak másnap reggel akarta szüléit valódi nevével és állásával meglepni. Az anya, ki az idegen ládájában megpillantá a sok kincset, éjjel megöli ezt, fejét levágja, mialatt a 70 éves ősz atya a gyertyát tartja. Ekkor levetkőztetik, ruháit elégetik, s a testet a kertben eltemetni akarják. De ime a megöltnek vállán egy ismeretes jegyet vesz észre az anya, és a név, mely egy szivalaku jelben a matrózok szokása szerint balkarjára festve volt, eloszlat minden kétséget, — egy szóval, a boldogtalanok megtudják, hogy saját fiokat ölték meg, s az apa és anya öngyilkosok lesznek. Azt mondják, hogy ezen történetet az anyák s öreg asszonyok olvassák leginkább.

(Vége köv.)

Rajna vidéki képek.*)

(Két képpel.)

III.

Johannisberg.

Ez egy nagy szőllőhegy, mely a folyam tükrére könyököl, tetején mint koronát, egy szép kastélyt hord. A kastély helyén hajdan az 1106-ban Ruthard püspöktől emelt benczések kolostora állott. E helyet 1805-ben Napoleon egyik tábornokának ajándékozta, a hegy a leghiresebb ültetvényü szőlőtelep, 75—80,000 forint évi jövedelmet hoz.

Rajnavidékének is van bordala, halljuk:

Bekränzt mit Laub den lieben vollen Becher,
Und trinkt ihn fröhlich leer!
In ganz Europa ihr Herren Zecher!
Ist solch ein Wein nicht mehr!

Er kommt nicht her aus Hungarn, noch aus Polen,
Noch wo man franzmänn'sch spricht.
Da mag Sanct Veit, der Ritter, Wein sich holen,
Wir holen ihn da nicht.

Ihn bringt das Vaterland stb. stb.

Am Rhein, am Rhein, da wachsen unsere Reben:
Gesegnet sei der Rhein! stb stb.

Ócsai templom.

(L. szöv. a 83-dik oldalon.)

IV.

Rheinstein.

E délczeg vár a Rajna balpartján kevélykedik, emlékeztet a lovagkorra s annak hagyományaira. 1829-ben a porosz herczeg ujitatta ki középkori épitészeti stylben, belseje is meg van rakva a lovagkor műdarabjaival.

A vár 250′ magasban áll a viz fölött, hajdan Jaitzberg = Vauts vagy Voiglsberg = Castrum Vogtsberg is nevezték. 1279-ben már van emlékezet róla, s 1348-ban Fallenstein Kuno lakta.

Itt emliti a monda, hogy hajdan a rajnaparti lakók ujon született gyermekeikről megtudandók, hogy azok törvényes vagy törvénytelen ágyból születtek-é, a folyamba merittettek, s az elmerültek törvénytelenieknek, a viz szinére fellebentek törvényeseknek ismertettek el! Az ily próba birói itéletek tárgya is volt, hazánkban hasonló vala hozzá a bűnösség kérdésében a tűzpróba!

Szép itt a Rajna! megérdemelte hajdani Aurifer = aranyhozó melléknevét!

A szép Rheinstein nevét illetőleg térjünk át a mondára, „Rhein = rein“ a tisztaság, és „stein“ a kő értelemben, a tiszták próbakövét jelzi. Gondolom Mollerus (in carmine eleg. de Rheno) emliti a szűzek próbára tételét a Rajna vizében! ennek bővebb ismeretére vezet a német mondakör. Hazánkban is ismeretes a „Raptus“ a szűzragadás a lovagkorból.

Thierry Amade után olvasva, a ki irja, hogy Attila a Rajna partjaira martius első napjaiban érkezett, seregét két testre osztotta s mindig uj segély hadakkal szaporodva, több felé tön készületeket a Rajnán átkelni, a folyón sok hidat is veretett s

---

*) Töredék Reső Ensel Sándor külhoni utinaplójából.

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

az átkelést több ponton egyszerre hajtotta végre. („Attila" Thiery után ford. Szabó, 1855. 110. lap) nem vagyok félénk kimondani, hogy e gyönyörü helyen is a hun hadsereg tanyázott.

A Rajnához nem messze eső Trier történetéből tudjuk, hogy ezen helyet öt izben dulták fel a hunnok, s mivel e hely a Mosel partján esik, mely viz a Rajnába ömlik, Attila, mennyire utja körülményeiből kivehető, valamivel alább a Mosel beszakadásánál, a római hadseregek rendes átkelő helyén, az itteni révet hatalmában tartotta, s azon az uton, mely e révtől Trierbe (Trives) vezet, zsákmánylás között vonult Childerik ellen a gallok régi fővárosába!

Attila seregei itt szét voltak szórva, maga Trierbe állomásozott, honnét Metzet szállá meg, melynek résein lóháton rohantak be hunnjai husvétra virradólag april 8-án.

Engel „Monumenta Ungrica" (Bécs, 1809. 10. lap.) a magyar krónikákból meritve, közli latin versekben Attila utját a Rajna partján.

Csak azt jegyezzük meg nagy fejedelmünk Attiláról, hogy ő meghivott vendége volt a német földnek, és nem prédaszomj vezette ez utjára. Genserich volt az, kitől meghivást kapott Róma, Burgundia és más tartományok ellen, és ő örömmel fogadta el a meghivásokat, mert a harcz volt szerelme, egy millio nép állott rendelkezésére.

Utjáról Wolf német történész is emlékezik, mondván: Von der Donau zog er her durchs Land der Thüringer und Allmannen hinab über den Rhein nach Gallien; stb.

De menjünk tovább, hajónk Clemens egyháza alá érkezett, melyet állitólag habsburgi Rudolf idejében kivégzett lovagok lelke üdvére emelt a kegyelet. Reichenstein-Falkenburg is közel ide, mely szinte rablóvár volt, s lakóit szinte habsburgi Rudolf végeztette ki.

Karataew Petrowits Péter.

(Turghenew Iván beszélye.)

I.

Körülbelül öt évvel ezelőtt, őszszel, azon út melletti postaházban, mely Moszkvától Tulába visz, egy egész napot voltam kénytelen tölteni, mert pihent lovakat nem kaphattam. Vadászatról tértem vissza, s oly vigyázatlan voltam, hogy hármasfogatomat előre küldtem.

A postamester egy öreg mogorva ember, egész az orráig lefüggő hajakkal, apró álmos szemekkel, minden kérdésemre és kérésemre csak morgott, s kimenvén a szobából, bevágta az ajtót maga után, mintha saját maga is átkozná hivatalát. Néha-néha az ajtó elé állt és szidta a szolgákat, kik mázsányi bérczi fenyőkkel vállukon kinlódtak a sárban, vagy pedig a dühös szitkozódásokra nem sokat hajtva, a padon igazgatták magukat.

Már háromszor ittam theát, aludni is próbáltam, minden plakátot elolvastam, unatkoztam szörnyen.

Fagyos és reménytelen kétségbeeséssel bámultam revolverem tengelyét, midőn egyszerre kocsizörgést és csengetést hallok, és egy nagy telega (egy neme a kocsiknak) három kifáradt lóval állt meg a kapu előtt. Az utas kiszállt a kocsiból, és ezen kiáltással „jó lovat" belépett a szobába.

Mialatt ő fájdalmas meglepetéssel és csodálkozással hallgatta a postamester válaszát, hogy nincsenek lovak, nekem elég időm volt, miként egy unott ember teheti, tetőtől talpig megtekinteni emberemet. A himlő eltörülhetetlen nyomát hagyá sárga bőrén, mi egy kissé kellemetlen tekintetü rézfényt kölcsönzött arczának. Hosszu, kékes fekete fürtjei gyürüzve omoltak hátul gallérára, elől pedig félhold alakban halántékaitól egész az orráig. Kis kövér szemei minden kifejezés nélküliek valának. Nehány szál bajusza ugy állt, mint a serte. Öltözete hasonlitott egy szegény földbirtokoséhoz, a ki a lóvásárokat rendesen meg szokta látogatni, meglehetős zsiros felső öltönye, egy szinehagyott lila nyakkendője, ólomgombos mellénye és bő, szürke nadrágja volt, mely miatt sáros csizmáinak hegyét is alig lehete látni. Maga az ember nagyon dohány és pálinka szagú vala. Vörös vastag ujjain, melyek felső öltönyéből alig látszottak ki, tulai ezüst gyűrűk fénylettek.

Ilyenforma embereket Oroszországban, nem egy párt, hanem százakat is találhatni. Az igazat megvallva, ismeretségök semmi élvezetet sem nyujt. De eltekintve azon előitélettől, melylyel a jövevényt fogadtam, arczának gondtalan, becsületes, de szenvedő kifejezése, nem kerülhette ki figyelmemet.

„Ezen úr is, már több mint egy órája várakozik itten," szólt a póstamester, reám mutatva.

(Több mint egy órája! E gonosz embernek ez mulatságul szolgált.)

— De ezen urnak nem oly sietős az utja, — felelt az utas.

— Egészen lehetetlen-e tehát? Semmiféle ló sem kapható?

— Lehetetlen. Egyetlen ló sem kapható.

— Igy tehát küldjön be nekem theát. Nincs más mód, mint várni.

Az utas leült a lóczára, sapkáját az asztalra dobá és haját kezével végig simitotta.

— Ivott már kegyed theát? kérdé tőlem.

— Igen.

— Tetszenék talán még egyszer barátság kedvéért?

Beleegyeztem. A vastag, egész vörös theakanna negyedszer tétetett már az asztalra... Előhoztam a rummos üveget. Nem hibáztam, midőn emberemet egy csekély vagyonú nemes embernek gondoltam. Neve Kartaew Petrovits Péter volt. Beszédbe eredtünk. Nem múlt még eljövetele óta egy félóra sem, és már egész bizalommal elbeszélte élete történetét.

— Most Moszkvába utazom, mondá, mialatt a negyedik csésze theát ivá ki, — mert most már falun nincs semmi tennivalóm sem...

— És miért nincs?

— Igen, semmi, gazdaságomat poltba a holdba repitém. A parasztokat megbuktattam... Megvallom, rosz esztendők voltak, tudhatja, mindenféle szerencsétlenségek... Különben, folytatá, egy szomorú pillantást vetve magára: minő mezei gazda is vagyok én?

— Hogyan?

— Nem, még sem, vágott közben, lehetne azt mezei gazdának nevezni? Lássa, folytatá tovább, fejét csóválva és erősen szíva pipáját: — ön kétségkivül azt gondolja, igy látva engemet, hogy én valami olyan... meg kell vallanom, hogy nevelésem csak középszerű volt, mert pénzünk nem igen volt. Már bocsásson meg, hogy ily nyiltan szólok, és aztán...

Nem végezte be e mondatot, és kezével tagadólag intett. Elkezdtem neki bizonyitani, hogy ő téved, és hogy én nagyon örvendek ismeretségének, s több efféléit, azután azt jegyeztem meg, hogy jónak cselekvésére nem szükséges valami nagy műveltség.

— Nagyon megengedem, felele ő, de azért mégis szükséges ahoz bizonyos ügyesség és hajlam. Némelyik megkoppasztja parasztját, mint egy hársfát, pedig ugy sincs semmije. De én... Ha szabad kérdenem, Péterből (Szent-Pétervár) való-e kegyed, vagy Moszkvából?

— Én Pétervárból vagyok.

Nagy bodor füstöket ereszgetett orrán keresztül pipájából.

— Én Moszkvába utazom, hivatalt akarok vállalni.

— És miféle hivatalt akar kegyed?

— Magam sem tudom, a milyet kapok. Igazán megvallva, nem vagyok barátja a hivatalosko dásnak. Nagy felelősséggel jár. Mindig falun éltem, megszoktam ezt, tudja ön... mégis most nem marad más hátra, a szükség... ha ez nem volna!

— Kárpótlásul ön a fővárosban fog élni?

Egy nagyot sóhajtott.

— Lehetetlen, a falu már többé nem az enyém.

— Hogyan?

— Egy jó barátom, egy szomszédom találkozott... váltókat irtam alá...

Szegény Petrovics, arczát végigsimitá kezével, és megrázta fejét.

— Nos, hát mi is következik? Itt szünetelt egy kissé, egyenesen szemembe nézve, tizenkét falka kopóm, olyan vadászkutyáim, a milyen kevés van. (Ezen utolsó szavakat nagy hangnyomattal mondta,) Mint a villám, ugy rohantak a nyúlra, rókákra pedig mint a kigyók. Agaraimmal is megálltam a sarat. Most ez mind elmúlt, minek hazudnám. Puskával is vadásztam. Volt egy igen kitünő jó vizslám „Comtesska" nevü. Ha kimentem vele néha és azt mondám „keress", tizenkét kutya sem találta volna meg hamarább. Ha pedig szobámban adtam neki balkézből egy darab kenyeret, és azt mondtam „a zsidó evett belőle" hozzá nem nyúlt volna a világért sem; ha pedig azt mondtam „kisasszony evett belőle" és jobb kezemben tartottam, rögtön elnyelte. Egy kis kölyke is volt, gyönyörü kis állat. Ezt el akartam hozni magammal Moszkvába, de egy jó barátom elkérte, és én oda adtam neki. Moszkvában minderre nincs szükség, ott ilyen dolgok nem jönnek elő, azért tehát mind kutyáimat, mind pedig puskámat odaadtam.

— De hisz Moszkvából is mehetne vadászatra.

— Nem, onnét minek? Nem tudtam azelőtt fékezni indulataimat, most lakolok érette. De inkább beszéljünk másról. Mondja meg nekem, milyen az élet Moszkvában, — drága?

— Nem igen.

— Nem igen... de mondja meg kérem vannak Moszkvában czigányok?

— Minő czigányok?

— Azok, a kik az évi vásárokra szerte-szét járkálnak.

— Oh igen, ezek Moszkvában is vannak.

— Az nagyon szép. Nekem igen tetszenek a czigányok, az ördög vigye el, én nagyon szeretem őket.

Petrovits szemei örömtől szokatlanul szikráztak. De rögtön lehevert a padra, elmélyedt gondolataiba, fejét lehajtotta, az üres üveget elémbe tartva.

— Kérem adjon egy kevés rummot nekem.

— De már nincsen thea.

— Nem tesz semmit, thea nélkül... eh mit!

Karataew fejét kezébe hajtotta, és az asztalra támaszkodott. Hallgatva néztem őt, és vártam, hogy érzelmei miben fognak kitörni; talán könyükbe, de midőn fejét felütötte, arcza oly mély szomoruságot árult el, hogy nem képzelhettem, hogy mi baja lehet.

— Mi baja van önnek?

— Semmi. A régi elmúlt időkről emlékeztem. Egy ilyes kaland... De restelem vele önt háborgatni...

— Oh kérem, legkevésbé sem lesz az terhemre.

— Igen, egy nagyot sóhajtva folytatá — vannak esetek, mint velem is történt. Ha tehát akarja elbeszélem. Különben nem tudom...

— Kérem, beszélje csak el.

— Nem bánom tehát, ámbár ez, úgy szólván, megtörtént.

„Falun laktam... szemembe tünt egy leány, oh! és mily leány volt ez... szép, okos és jószivü. Matrona volt a neve. Alacsonyabb származásu örökölt rabszolga leány volt. Nem az enyém, és szerencsétlenségre egy más birtokhoz tartozott. Bele szerettem, és ő is én belém. Matrona arra kért, hogy vegyem őt meg urnőjétől; magam is gondolkoztam már e felől. De urnője felette gazdag és előre haladott korú leány volt. Mintegy tizenöt versztnyi (orosz mértföld) távolságra lakott tőlem. Egy szép reggelen befogattam lovaimat, kissé elegánsabban öltöztem fel, és elmentem Matrona urnőjéhez. Megérkeztem. Nagy ház volt, melléképületekkel és kerttel. A keresztúton Matrona várt reám, ugy látszott, mintha beszédbe akart volna velem elegyedni, de csak kezemet csókolta meg, és eltávozott.

Beléptem az előszobába, és kérdeztem, ha otthon van-e? Erre egy hori horgas inas kérdé tőlem: hogy méltóztatik parancsolni, hogy bejelentsem?

Jelentsd be barátocskám, felelém, hogy Karataew földbirtokos van itt, bizonyos ügyben kiván beszélni. Az inas bement. Vártam, és gondolkoztam ügyem kimenetelén. Ez öreg, aligha nem nagy összeg pénzt fog kivánni, daczára annak, hogy már is igen gazdag. Gondoltam, hogy képes lehet 500 rubelt is elkérni. Végre jött az inas és mondta, tessék belépni. Egész a vendégszobáig mentem utána. Szemét hunyorgatva ült a karszékben egy öreg asszonyság.

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

— „Mit kiván ön?"

— „Illendőnek tartottam előbb kijelenteni, hogy mennyire örvendek ismeretségén."

— „Ön téved, én nem vagyok az itteni háziasszony, én csak egy rokona vagyok. Mit kiván ön tehát?"

— „Rögtön kijelentém, hogy nekem magával, a ház úrnőjével kell beszélnem.

— „Hjinischa Mária nem fogad el ma senkit, kissé roszúl van. Mit kiván ön tehát?"

— „Mit tegyek? gondolám, elbeszélem neki állapotom, jó szerencse fejében"....

„Az öreg meghallgatott."

— „Matrona, micsoda Matrona?"

— „Feodorowna Matrona Kulikow leánya."

— „Feodor Kulikow leánya? honnan ismeri?"

— „Történetből."

— „És ön szándéka ismeretes előtte?"

„Igen."

„Az öreg egy kevés ideig hallgatott. — Én a semmirekellőt....!"

„Megvallom csodálkoztam."

— „Miért? kérem szépen, én kész vagyok pénzt fizetni érette, csak méltóztassék meghatározni, mennyit."

Ez öreg boszorkány csak morgott.

— „Aha, ezzel ön bennünket csak el akar vakitani? Mi szükségünk van nekünk az ön pénzére? De azért még elég korán, de azért megakarom... ezen balgaságot majd kiverem a fejéből! — A dühösség miatt az öreg elkezdett köhögni.

— „Hát nem elég jó dolga van itt nálunk? Oh te átkozott! Isten bocsásd meg bűnömet."

Megvallom e beszédbe beleizzadtam.

— „Mért bántja e szegény leányt? Tulajdonképen hát mi roszat cselekedett? Az öreg keresztet vetett magára.

— „Ah! Uram, Jézus Krisztus! Nincs-e hát hatalmam örökölt rabszolgáim fölött?"

— „De hisz ő nem az öné."

— „Azt legjobban tudja Hjinischna Mária, az önre mit sem tartozik. De azért elég korán meg fogom mutatni Matronának, hogy kinek öröklött szolgája!"

„Már meg akartam verni ez átkozott boszorkát, de eszembe jutott Matrona, — és kezeim viszszahanyatlottak. Annyira elszomorodtam, hogy ki nem tudtam mondani. Kérni kezdtem az öreget."

— „Kérjen ön, mondám, érte a mit akar."

— „És minek kell ő önnek?"

— „Nagyon megtetszett ő nekem édes Madame, gondolja magát helyzetemben — engedje, hogy kezét megcsókoljam."

„Elfordúltam és megcsókoltam kezét."

— „No, gagyogta az öreg banya, megmondom Hjischna Máriának, majd meglátom mit fog határozni, jőjön el pár nap múlva ismét."

Johannisberg.

(Lásd a 85-dik oldalon: „Rajna vidéki képek".)

„Legnagyobb nyughatatlanságban mentem haza, eszembe jutott, hogy nem jó helyen fogtam meg a dolog szarvát, hogy nem kellett volna irántai hajlamomat kimutatni, de későn vettem magam észre. Két nap mulva ismét útra keltem a nagyságos asszonyhoz. Bevezettek szobájába. Igen szépen fel volt ékesitve nagymennyiségü virágokkal. Ő maga egy karszékben ült, fejét tamlájára lehajtva, mellette volt a múltkori rokona és még egy vörös haju, görbe száju rokona, zöld ruhában, alkalmasint társalkodni.

(Folyt. köv.)

Radvánszky Béla.

A képzőművészetek történetéből.

I.

A szobrászat köréből.

2.

(Folytatás.)

Ugyanez időben az athenei művészekkel versenyző egy másik nevezetes szobrászati iskola tűnt fel Argosban, melynek élére Polykletos, Phidias korés tanulótársa emelkedett. A peloponesusi művészek az atticai iskola fenszárnyaló idealismusától eltérőleg, inkább a természeti szépség előállitására törekedtek. Azonban bár a régiek előadása szerint Polykletos nem annyira istenalakokat, mint ember-szobrokat tudott kitünően készíteni, s különösen szép fiatal férfi alakokat szeretett teremteni; mégis neki is legsikerültebb és maradandóbb becsü műve egy idősebb korában teremtett idealis istenalak, a mely a későbbi időben typicus eszményképpé emelkedett. Ez Herának (a rómaiaknál Juno) Zeüs nejének az istennő argosi templomában fölállitott, s aranyból és elephántcsontból készült nagyszerűszobra. Az istennő leveles szőlővesszőkkel és fürtökkel behálózott trónon ült. Homlokát diadem köriti, melyre Charitá és Horák vannak metszve; egyik kezében királyi pálczát, másikban granátalmát tart, s lábait oroszlánbőrön nyugtatja. A nagyszerü müremeknek korunkra csak egy másolata maradt fön a Rómában a ludovisi villában levő s márványból készült colossális Herafő; (m. sz. 1. kép). E kép méltó társa Phidias Zeüsének. Arczkifejezésében az istenek ura — Zeüs hitvesének fensége, női gyengédség és asszonyi méltósággal párosul. Büszke, szigoru homlokának kecsesen leomló lágy hajfürtei kegy és szeretetteljes szelidséget kölcsönöznek, telt orczáin eleven ifjuság mosolyog, éles orra, emelkedett fodrozódó ajkai, s gömbölyü kissé kicsucsorodó álla, a tiszta női erény s jellem szilárdságát és erélyét fejezik ki. Általában az egész alakról a női jellem és méltóság erkölcsi hatalma sugárzik.

Az e korból fönmaradt peloponesusi műemlékek között még jelentékenyebbek a bassaei Apolló templom párkánydiszitményei (Friese), melyeket 1812-ben találtak meg, s a „Britt muzeum"-ba vittek. A templomot az athenei Parthenon épitője Iktinos épitette. A középső cellát köritő jóniai oszlopsorok tetejében mind a négy oldalról domborművek diszitték a templomot, két nagy csatát ábrázolva. Az egyik oldalon levő kép, Pheirithoos lakodalmán a kentaurok csatája a többi három oldalon amazonok harcza különböző jelenetekben. Képünk (lásd mult számunkban 4.) ez utóbbinak egyik jelenetét mutatja. — Miként számos műmaradványok tanusitják, e két csata az idő szerint, épen a dühöngő polgárháborúk korában, kedvencz tárgyuk volt a hellen művészeknek; de a görög műemlékeket jól ismerő műitészek állitása szerint, seholsem látható az oly dús képzelettel és geniális találékonysággal feldolgozva, mint itt. Különösen a compositió gazdagsága, az alakok élénksége s élettelljessége, a küzdők erősen kifejezett heves szenvedélye, a jelenetek s alakok változatossága az, a mi által e dom-

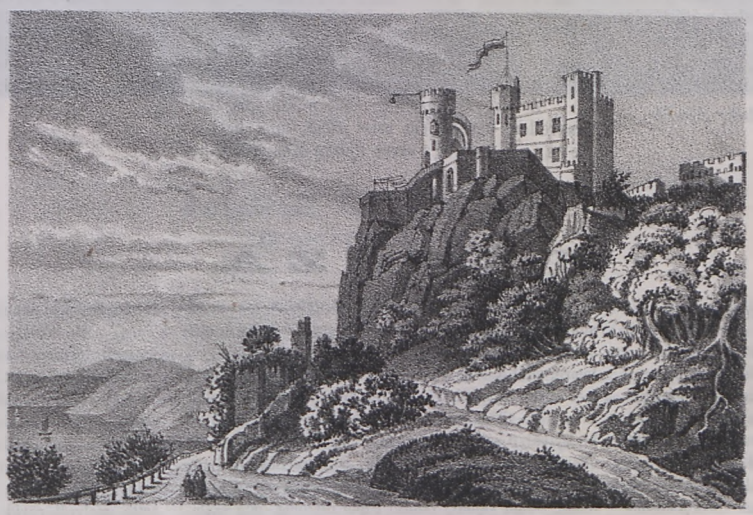

Rheinstein. (Lásd a 85-dik oldalon: „Rajna vidéki képek.")

A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

bormüvek különösen kitünnek. De bármily szellemdús és életeleven legyen is a csoportositás, mégis mind a felfogásban, mind a kivitelben jóval mögötte áll az az athenei müvek eszményi szépségének. Itt már át vannak hágva a plasticai alakitásnak azon határai, melyeket a finom atticai izlés vont elé. Még a csatajeleneteket ábrázoló csoportoknál sem láthatjuk az atheni müveken, hogy az emberi szenvedélyek, a düh, gyülölet, s egyéb vad indulatok annyira és oly közönséges módon volnának kifejezve, hogy a küzdők egymást kézzel rohanják meg, vagy épen hogy az amazonok egymást hajuknál fogva rángassák földre (e jelenet képünkön nem látható) mint itt. A poleponesusi mű hűvebb és közelebb áll a való élethez, de annál távolabb az atheni müvészek idealis életétől. A felfogásnak megfelelő hiányokat vehetjük észre a kivitelben is, az egyes alakok idomának a kidolgozásában. Minden elevenségük mellett is nem látjuk náluk a tagoknak azt a hibátlanul öszhangzó arányát, s tökéletes alakját, a mi az athenei müveket jellemzi. A karok és kezek nagyon nagyok, a térden felüli lábszárak igen hosszuk, az alsó lábszárak aránytalanul rövidek stb.

Térjünk vissza ismét egy kissé a görög müvészet központjára Athenbe. — A peloponesusi háborük után itt keletkezett uj szobrászati iskolának két nagy hőse volt; a parosi származásu Skopás és kortársa, a különösen teremtő erejének sokoldalu gazdagsága és rendkivüli termékenysége által kitünő Praxiteles (kr. e. 392 körül született). A régiek kisebb munkáival együtt mintegy ötven művét ismerték. Isten szobrai között legkitünőbbek Aphrodite és Eros szobrai. Aphroditet öt különböző alakban készitette. A régiek állitása szerint közöttük legremekebb volt a világhirü knidosi Aphrodite (Vénus). E mű épen oly közbámulat és csudálat tárgya volt saját korában, mint Phidias olympiai Zeüse. Valamint azt az isteni erő és fenség — ezt a szeretetre méltóság és deli kecsesség legtökéletesebb megtestesüléseül tekintették a görög istenalakok között. Szemléletére Hellas legtávolabb vidékéről vándoroltak Knidosba az aestheticus görögök. A mesterművet, fájdalom! ma már csak lenyomatban láthatjuk knidosi pénzeken. Egy másik nevezetes Vénus alakja a párisi Louvreban levő hires melosi Aphrodite. (Nem a legjobban sikerült képünk m. sz. 2-dika ezt tünteti elő.) Ez az egyetlen korunkra maradt Vénus szobor, a mely nem csupán általában egy szép női alakot, hanem a görögök Aphroditejét, az istennőt tünteti szemeink elé. Az egész alakon az ifjuság kecse, s ingerlő szépsége ömlik el, s a nagyszerű és méltóságos testalkat megfelel a fő tiszta és magasztos kifejezésének. Arczában a minden emberi szükségtől, fájdalomtól, s érzéki izgatásoktól ment isteni nyugalom, és önelégültség mosolyog. Mig a medici Vénus előtt (tán szinte közölhetjük) inkább a tiszta emberi szépségben, egy kitünő szép érzéki nő alakjában gyönyörködünk, a melosi Aphrodite magát az istennőt eszményi magasztosságában varázsolja elénk. — És e mű annyi szépségei daczára még nem tartozott a görög müvészet leghiresebb remekei közé. Erről sejthetjük — kiált fel egy jeles műtörténész — minők lehettek azon elpusztult mestermüvek, melyek a finom izlésü és szép érzékü görögök közbámulatát és lelkesedését érdemelték ki!

Molnár Aladár.

Kartsabrusha vára a felső Induson.

(Képpel.)

Az Indus folyó vadregényes területéről hozunk ezuttal egy képet, Kartsabrusha várát. Kevés folyó van, mely nevezetesb történettel dicsekedhetnék, mint az Indus és mellékfolyói. Már a történet homályos őskorában ide vándorolt és itt telepedett le az Arja ősi nomád népnek egy jelentékeny része, a melyet, itt évezredeken lakván, birodalmuk főfolyója után Indusoknak vagy Hindusoknak neveztek el, és teremtője lett azon fantastikus vallásnak, és ezen vallásból kifolyó sajátságos állam- és jogszerkezetnek, s főleg azon gazdag sanscrit-irodalomnak, melyet mai napig is, bár csekély maradványaiban bámulunk. Diodor, Ktesias görög történetiró után irja le Semiramis királynő hadjáratát az Indus partjaihoz, és harczát Satrobates vagy Sthavarapatis-sal, mely annyit jelent, mint „föld ura." A mesével átszőtt és túlzott leirásnak, ugy látszik mégis van valami történeti alapja, mely azon adattal együtt, hogy Semiramis Kophen városát a Kabul folyó mellett alapitotta légyen, azt látszik bebizonyitani, hogy ez idő táján a felső Indus jobb partján fekvő terület már az Assyriaiak által hóditatott meg.

Más törzsök a felső Indus partjain perzsa felsőbbség alatt állottak és Xerxes hadseregeiben az elensi sikságon jelentek meg. Az európaiaknak az Indus először Nagy Sándor világhirű hadjárata által lön ismeretessé, és a legujabb időben azon heves, véres csaták, melyeket a „szent folyó" és mellékfolyói területein az angolok vivtak, ujra felkeltették e nevezetes folyó iránti közérdekeltséget. Jelenleg az indo-perzsa határhegység tövében fekvő part vidékével a keletindiai angol gyarmatok nyugati határát teszi. A hajózásnak nem igen kedvező, sok helyen veszélyes, és csak bizonyos szerkezetű gőzösökkel járható. Mind ennek daczára az Indus birtoka nagy szerzeménynek mondható a Pendschab termékenysége miatt, és azért is, mivel a Perzsia és India közti főutakat képezi.

Ez az oka, hogy sok helyen, és különösen hegyes partjain várakat emeltek, melyekről aztán a folyón járó-kelő ellenséget utjában tartóztatni, söt megsemmisiteni is lehet. Képünk is ilyen fellegvárral megerősitett hegyet ábrázol: Kartsabrusha várát a Felső-Indus partján Kis-Thibetben. E kép, ha nem vezetné is képzeletünket az emberi civilisatió ama ős honába, mint vadregényes tájkép is elég érdekes volna. De tanuságot tesz az századunk egyik leghatalmasb nemzetének nagy hóditó szelleméről, akár az anyagi akár a szellemi téren. Mert az Indus vizén angol gőzösök járnak, az Indust angol szerkezetű hidak ékesitik, és itt is, valamint a többi világrészekben, terjed az általános európai müveltség, ha hasznát közvetlenül csak az angol üzérek veszik is.

—ll—

Beszeda.

A magyar közönség előtt e szó „beszeda" ismeretlen, bárha nem mást jelent, mint hangverseny, melyet a szerb ifjuság ezen igéből beszedeti=beszélni, s mint főnév beszeda-beszéd, a mi hangversenyünk értelmében derivált.

A buda-pesti szerb tanuló ifjuság beszedát rendezett a polgári lövölde termeiben 1865. febr. 22-kén.

A fent nevezett ifjuság Pesten a Tököly-féle intézetben tartja egy önképző társulatnak mint irói körnek Jovanovits János a szerb nemzet élő legnagyobb költőjének elnöklete alatt üléseit, melyek minden politikai szinezettől mentek; — ezen irói kör neve „Preodnica" (hajnalsugár vagy hajnalcsillag). Ezen irói körben olvastatott fel „Sabljo moja diniscsio!" „Sparej mi, c'edo" dalok, melyek már most az egész szerb nemzet között elterjedtek, de röviden ezen irói kör legelső feladatának tartja a szerb helyektől távol eső városokban a szunnyadó szellemet felköltení, népdalait a nemzet irodalmi kincstárának legdrágább gyöngyeit szétszórni más nemzetek közé is, s mindezt ugy látszik, hogy „beszedája" által véli elérhetni. Midőn pedig egy ilyen beszeda jövedelme valami jótékony czélra fordittatik, lassan bár, de mindegyre közeledik azon ponthoz, hol az előitéletek elvesznek, s a barátság s egyetértés virágai nyilnak.

A jelen beszedán számos magyar vendég volt jelen, kik kedélyes estét töltének.

A hangversenyre nézve elismerésünket kell kijelentenünk, de különösen ki kell emelnünk Duka M. k. a. zongora játékát, levonva azon kis zavart, melyet kilépésekor észrevehettünk, szerb dalai, melyeket játszott, érzelem és meghatottságra mutattak, különösen „Rado ide Srbin u vojnike" czimű mű Sztankovics K.-tól, minek végeztével zajos tapsvihar és éljenzések, s koszorudobásban részesült, melyre egy költemény is volt tűzve, mit a szerb ifjuság nevében gyanithatólag Popovics Döme irt, s mely dalnak tartalma körülbelől ez: „Tavasz van-e? avagy tömjént áldoz fönn az angyalsereg? avagy honnan ez az illat, mely érzékünk ütötte meg? Nincsen tavasz, nem is éget tömjént fönn az angyalsereg, csak egy kékszemü ibolya nyitotta meg illatkelyhét. Ez ibolya te vagy (Duka Mari k. a.) azon illat pedig — honszereted."

Ugy szintén kedvesen szavalta Bognár Vaszilijevics Adél assz. „Vár és kunyhó" czimű költeményt b. Eötvös Józseftől, kit zajos tapsvihar, éljenzésekkel és koszorúval tisztelt meg a szerb ifjuság.

De különösen kiemelendő Haris Pál úr, ki a szerb dalokat valóban meghatón és érzésteljesen adta elő hegedűkiséret mellett. A dalkör szép haladást és törekvést mutat, azonban a bassus-sa olyan gyenge, hogy létele is alig volt kivehető.

A „Beszeda" költemény, melyet a szerző Kosztic Lázár szavalt, igen hosszu volt, s e mellett a szerző hosszas szünetei, melyeket a szakaszok közt tartott, csaknem kimeriték a hallgatók figyelmét.

A hangverseny után az étermekbe vonult a közönség, hol kedélyes toastok voltak, — ennek végével következett a táncz.

A beszeda tiszta jövedelmét a költségek levonása után körülbelől 180 frtra tehetni, melynek két harmada a szerb nemzeti szinház alaptőkéjének gyarapitására, egy harmadik pedig a jog- és orvoshallgatók segélyegylete javára fordittatik.

Sz. J.

TÁRCZA.

Egyletek és közintézetek.

(Magyar tudományos akadémia.) A mult heti tudósításunk folytatásaul Venzel Gusztáv r. tag előadásának érdekesebb részleteit adjuk: „Számos városi és családi okmánytárt kutatott át, s mint az akadémia megbizottja, mindenütt a legnagyobb szivélyességgel fogadtatott. Vizsgálatai csak a XVI-ik század első tizedeit megelőző okmányokra terjedtek ki, kivévén a rendkivül érdekeseket, melyek közöl a későbbieket is figyelemre méltatta. Ezerszáznál több okmányt tanulmányozott át, ezek közöl 310 Árpádkori, mely tudnüllik 1301, III. Endre halála előtt kelt, s melyek az árpádkori okmánytár következő öt kötetében fognak kiadatni. Talált glagotita betükkel irott ó-szláv és oláh okleveleket is, s ezeket nem kevésbbé méltatta figyelemre, mint a deák s a magyar okmányokat. A bécsi német vitézrend levéltárában igen érdekes adatokat talált, a melyek világot deritenek a rend viszonyára Mátyás királylyal. Csák Mátéról semmi ujat sem fedezett fel, ellenben sokat Hunyady Jánost, Oppolni Lászlót, Lajos király nádorát, a kit ő külön értekezés tárgyává fog tenni, Stibor vajdát, Ozorai Pipót illetőleg, mig szalonoki Baumkirchen Endrébrn, Mátyás király egyik pártfogoltjában és sonnenfeldi Minkvicz Miklósban, Zápolya luzsiczai kapitányában, uj történeti nevezetességekre talált. Érdekes adatokat bir a Gara, Ujlaki, Frangepán, Turzó családokról; Árva, Bodrog, Valpó s Szerém megyék történetét sok tekintetben bővitheti, felette érdekesek Száva szent Demeter, a régi Sirminium, a mostani Mitrovicz városát illető adatai, melyeket a gr. Zay archivumban talált, hol nevezetes okmányokat látott, a melyek az erdélyi Hunyadmegyéből kerültek oda, s az oláh birtok kérdését egészen uj szinben tüntetik fel. A zsidók történetét is kutatásai egyik különös tárgyává tette, melyről rövid idő mulva egy értekezést is fog az akadémiában olvasni. Végre köszönetét fejezi ki többeknek, a kik neki történelmi adatokat szolgáltatnak, s minden vázlatossága daczára fontos és érdekes előadá-

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

sát felette gazdag, de még kevéssé ismert, s fájdalom általában nem elegendő figyelemre méltatott levéltáraink ügye melletti fölszóllalással fejezi be.

Februar 26. Mathematikai és természettudományi osztályülés. Elnök: gróf Dessewffy Emil. Tagok és hallgatóság nagy számmal.

Titkár felolvassa Balogh Kálmán lev. tag levelét, melyben köszönetét fejezi ki az akadémia iránt megválasztatásáért, és az emberi élettanról szóló könyvének a nagy jutalom általi kitüntetéscért. Székfoglalóját „Az emberi izom-idegek végződéséről" Markusovszky l. tag olvassa fel.

Greguss Gyula l. tag székfoglalójában az állandó nyomás és állandó térfogatok közti hőfokhatóság különbségéről értekezik. Tiszta magyarsága, szabatos nyelvü szép előadása egészen a szaktudomány körébe vág, s nem is kisértjük meg a félreértés vagy elferdités veszélyével kivonatát közölni.

Schwarz Gyula l. tag az astronomiai cosmogoniában felmerült egynehány uj elméletet ismertet, melyeket jelenleg azonban még csak hypothesisoknak tekinthetni. Ilyenek a bolygóknak állitólagos spiralis mozgalma a nap körül, melynek folytán ehhez folytonosan közelednénk, s a naprendszert nem tekinthetnök mint örökké állandót. Ezzel legszorosabb összefüggésben van az aether, a cosmicus ellentálló anyag elmélete. Az árapály s a föld alakja iránt legujabb időben felmerült kételyek megannyi tárgyait képezik ez érdekes előadásnak; s ha az ebben ismertetett nézeteknek csak fele is igaznak bizonyul, a cosmogoniai tudomány nagyszerü változásoknak néz elébe.

A legközelebbi ülésben Römer Flóris és Wenzel Gusztáv r. tagok fognak értekezni. —*y* —*t*.

(A Kisfaludy-társaságnak) febr. 22-dikén tartott havi gyülésében Szász Károly tagnak székfoglalóul bejelentett értekezése „Shakspeare kisebb költeményeiről" olvastatott föl, ezuttal az I. és II-dik rész, a III-dik jövőre hagyatván. A Kisfaludy-társaság ujabb alapitóiként bejelentettek: Hanvay Zoltán, Kun József és Sztupa György urak. Egy kiadás végett benyujtott nagyobb eredeti regény birálat alá bocsáttatott.

Irodalmi és művészeti mozgalmak.

(Deák Ferencz) a „Budapesti Szemle" legujabb füzetében megjelent ily czimü müvének: „Észrevételek Luskandl Venczel ily czimü munkájára: „Das ungarisch-österreichische Staatsrecht" „a magyar közjog történelmének szempontjából," német forditási jogát Emich Gusztáv kiadó volt szerencsés 1500 ft tiszteletdij fizetése mellett megszerezni.

Kartsabrusha vára a felső Induson.

(L. szöv. a 88-dik oldalon.)

(Eötvös József báró) „Politikai heti lap" czimü folyóiratra engedélyért folyamodott.

(Heckenast Gusztávnál) közelebb ismét a következő közhasznú munkák jelentek meg: Galgóczy Károlytól két gazdászati munka: 1) Mezei Gazda népszerü vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. 2) Kertészet Kézikönyve. Második kiadás. Amazt Galgóczy harmadik kiadása után negyedik kiadásban javitotta és bővitette Reischer Endre, volt gazdászati tanár; emezt pedig átnézte és jegyzetekkel bővitette dr. Farkas Mihály.

3) (Az ausztriai Birodalom, jelesen a magyar Koronai országainak statistikai kézikönyve,) irta Konek Sándor, egyetemi jogtanár. III. füzet. A nagy szakavatottsággal irt münek befejezését mielőbb várjuk, minthogy ez tudtunkkal az első tökéletes munka leend e téren.

(„Regélő") czim alatt Heckenast Gusztáv regény folyóiratot indit meg. Első száma marcz. 15-én jelenik meg; azután pedig havonkint kétszer, tiz hóra 5, négy hóra 2 frt előfizetési dij mellett.

(Napoleon császár előszava) „Julius Caesar történetéhez, melyet közelebb az esti Moniteur közlött, lényegben ez:

A császárnak czen történeti mű megirásával czélja volt: megmutatni, hogy midőn a gondviselés oly férfiakat támaszt, mint Caesar, nagy Károly s I. Napoleon, ez azért történik, hogy kijelölje a népeknek az utat, melyet követniök kell, — hogy azok lángelméjének pecsétje alatt egy uj aerát inditson meg, s hogy néhány év alatt évszázadok müve fejeztessék be. Szerencsések a népek, melyek az oly férfiakat követik. Szerencsétlenek azok, melyek ellenök vannak. Ugy tesznek, mint a zsidók, megkövezik Messiásukat.

Valóban, sem Caesar meggyilkoltatása, sem a st.-helenai fogság, nem semmisithettek meg menthetlenül két népügyet, melyeket a szabadság álczája alá rejtőzött szövetség döntött meg. Brutus Romát, Caesar

A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

meggyilkolása által a polgárháboru rémei közé sodorta; ő nem gátolta meg Augustus egyeduralmát, de lehetővé tette Nero s Caligula fellépéseit.

I. Napoleonak számkivetése nem gátolhatta meg a császárság ujra ébredését, s mégis mily messze vagyunk a nagy kérdések megoldásától, a szenvedélyek megnyugtatásától, az első császárság által a népeknek szerzett legitim kielégitésől. Ekkép 1815 óta naponkint valósul I. Napoleon jóslata: Menynyi harcz s vér, hány év kell még ahhoz, hogy megvalósulhasson azon sok jó, melyet én az emberiségért tenni akartam.

Ezen előszó, III. Napoleon által aláirva, a tuilleriákból 1862. évi márczius 20-áról van keltezve.

(A müegylet legközelebbi gyülésében) közöhajtásképp nyilvánitották, hogy Madarász Viktornak ismert képét „Frangepán és Zrinyi Péter kivégeztetésök előtt a bécs-ujhelyi börtönben“ az országban kellene marasztani, s vagy a muzeumnak, vagy a müegyletnek megvenni; de miután e két intézet közöl egyiknek sincs most rá pénze, gr. Andrássy Manó inditványára aláirás utján szerzik be a szükséges összeget, igy veszik meg a nemzeti muzeum számára.

Budapesti hirek.

(Zilahy Károly munkái.) Olvasóink mai számunkkal veszik a korán elhunyt Zilahy Károly összes müveire az előfizetési felhivást. Az utóbbi években megjelent müvek között e gyüjtemény bizonyára a legtartalmasabb és legérdekesebbek közül való. Ajánlását őszinte szivből tesszük.

(Az árvai, ungi és mármarosi inségesek felsegélésére) országszerte gyüjtések rendeztetnek; a budai és pesti kapitányságok a gyüjtést már meg is kezdték, és erős hitünk van, hogy a fővárosban és vidéken egyaránt nem fog eredménytelenül elhangzani az inség esdő szózata, és hogy minden hazafi és honleány, ha kis áldozattal is, sietni fog a nyomor enyhitéséhez hozzájárulni.

(A pesti jótékony nőegyesület) szives köszönetét fejezi ki a pestvárosi redoute-termek bérlői irányában, kik termeiket az egyesület álarczos báljaihoz — a jótékony czél tekintetéből — nemcsak aránylag méltányos feltételek alatt engedték át, hanem a folyó hó 22-én tartott álarczos bál alkalmával, habár az egyesület csak a nagy teremre szerződött, mégis — tekintettel a nagy számmal megjelent közönség kényelmére — a kis termet is felnyitották minden felszólitás nélkül, sa nélkül, hogy a nagy terem használatáért eredetileg megállapitott bérösszegen felül csak egy fillért is követeltek vagy elfogadtak volna.

(Ő cs. kir. Apostoli Felsége) több magyarországi gyógyszerész felterjesztett folyamodása következtében legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy az 1859. évi dec. 20-án kelt iparrend 58. és 59-ik §-ai (az üzletnek helyettesek vagy bérlők általi kezelése, s az üzletnek az iparos halála utáni továbbfolytatása iránt,) a magyarországi személyes jogu gyógyszertárakra is kiterjesztessenek.

(Az Ó-Budán az izraelita kórház) és betegápolási ügy javára rendezett bál m. hó 18-án czer forint tiszta jövedelmet eredményezett. Két fiatal magnás, gr. Nádasdy Ferencz és gr. Károlyi István emberbaráti czél tekintetéből szintén vállalkoztak a báli jegyek terjesztésére.

(A „P. Lloyd“ szerint) a magyar akadémia palotájában az első ülés april 24-re van kitűzve, és akkorig az egész akadémia átköltözend eddigi helyiségéről, hol 30 évig székelt.

(A pesti román ifjuság) által m. hó 23-án a „Tigris“ szállodában rendezett hangverseny, mely tánczvigalommal volt összekötve, igen szép közönséget gyüjött egybe. A nagy terem hátulsó részében voltak a közreműködők, előttük ülőhelyeken a hölgykoszoru, oldalt a férfivendégek. A hangverseny mind zenei, mind szavalati és énekrészei müértő választásról tettek tanubizonyságot, s nagy tetszésben részesültek. A hangversenyt tánczvigalom követte, melynek háziasszonya Gozsdú Manóné ő nagysága volt. A rendezőség teljes elismerést érdemelt ki.

(Felhivás.) A középdunai gőzhajótársaság ügyében f. évi martius 4-kén délután 5 órakor a pesti takarékpénztár gyüléstermében választmányi ülés fog tartatni, melynek tárgyai lesznek: a leérkezett legfelsőbb engedély és az ennek folytán szükséges intézkedések megtétele. Ezen tanácskozmányra az alakító választmány t. cz. tagjai tiszteletlel meghivatnak. Pest, febr. 20. 1865. — Az elnökség megbizásából

Szathmáry Károly, jegyző.

Vidéki hirek.

(Jótékony czélu tánczvigalmak Aszódon.) Egyetlen egy év sem mulik el a nélkül, hogy a fővárostól nehány mértföldnyire eső kis mezővárosban valami jótékony czélra ne rendeztessék vagy tánczvigalom vagy hangverseny, és pedig mindig szép eredménynyel. E nemeszczélu vállalatok élén rendesen nemeslelkiségökről eléggé ismert báró Podmaniczky Armin és neje és b. Podmaniczky Frigyes állanak, és a városka és vidékének müvelt közönsége örömest használja az alkalmat, hogy néha-néha az aszódi fogadó nagy termében összegyülekezzék, mulasson és egyszersmind áldozzék a jótékonyság oltárán is. Az idén két jótékony czélu zártkörü tánczvigalmat rendeztek Aszódon az ottani kóroda javára, melyek 390 forintot jövedelmeztek; mindenesetre jelen napjainkban szép eredmény!

(Egy régi várépület romjai Hunyadmegyében.) A „Koloszv. Közlöny“ben olvassuk: „a Concordia“ szerint Hunyadmegye Csikmó helységben, alig negyed mértföldre a Marostól, az emberek szántás és kapálás közben több régi pénzek s más jelekre találtak, melyekből további vizsgálat után lehet következtetni egy várépület romjaira. A határnak különösen azon részét Podgradia (olv. podgráde)-nak hivják, melyről a nép közt különböző versiók keringenek. Ezek szerint ott római colonia lett volna „ad Thermas Dodeneas“ néven; a nép pedig maig is „Cetatea Oriasiului„-nek hivja. Az itteni ásatások mindennap nagyobb jelentőséget nyernek. Csak a mult napokban találtak kőhányás alkalmával egy kis alaku porphir oroszlányt; a téglák közt pedig két darabot: egyikén S. B. B., másikán N. S. B. fölirattal; továbbá 8 darab különféle pénzeket, melyeknek inscriptiójuk: 1. Hadrianus Augusztus. 2. Imp. Vespasianus. 3. Imp. Caisus Domit. Aug. Germ. P. M. I. R. P. U. T. 4. Pontif. Maxim. stb. E pénzek egyik felén fej, másikán különböző jelvények, mint Minerva, Diana, Flóra, Ceres. Igen sok faragott kő is ásatott ki, melyek közül némelyeken a legszebb párkányok, másokon meg betűk is voltak észrevehetők; egyen különösen tisztán olvasható volt: „Herculi invicto.“ A vár falai itt amott feltalálhatók s egy nagyszerü csatornának is nyomai láthatók. Ugyane határban van egy nagy erdő, mely a bemenetnél diadalivet képez, honnan azt következtetik, hogy az irt vár összeköttetésben állott a rápoltival.

(A váczi siket-némák intézetében) a mult évben 83 — ezek közt 53 fiu, 30 leány növendék volt; 64 a köz- és magánalapitványokból neveltetett. Ez intézetben marczius 7-én délelőtt 10—12 óráig tartatnak a nyilvános próbatételek.

(Vasúti szerencsétlenség. A Szegedi Hiradó febr. 26-áról irja: „Fájdalom, a hóvihar által a vasúti közlekedésnél okozott zürzavar nem mulhatott el komoly szerencsétlenség nélkül. A fönebb leirt fönakadások elháritása s az emlitett tehervonat elvontatása végett még azon (szerdán) éjjel 3 legerősebb mozdony jött le Czeglédről. Daczára, hogy a fönakadás helye tudva volt s a mozdonyvezetők a tájat ismerték, még sem tudták kikerülni a veszedelmet, mert a sötétben s a nagy viharban, mely a fölkavart havat szemeik közé szórta s a jelező lámpákat eloltá, csak akkor vevék észre a fönakadt vonatot, midőn tőle már alig 10 öl nyi távolságra voltak s igy minden erölködésük, a gépeket megállitani, füstbe ment. Az összeütközés megtörtént. A tehervonat mozdonya s az érkezettek ketteje tetemes zuzásokat szenvedett; az ugynevezett tender egyik mozdonyra vettetett, a tehervonatból egy málháskocsi forgácsokra széttört, az utána következő kocsi pedig, melyben 40 hóhányó munkás volt, szintén egy másik kocsira dobatott, azonban a bennlevőkre nézve oly szerencsésen, hogy egy sem sérült meg. Csupán egy halott-áldozat esett, a tehervonat fütője, ki egy kocsi tetejére vettetvén, halántékán oly erős zuzás érte, hogy a reggeli órákban a kórházban, hová behozták, meghalt. Temetése ma történt s mint mondják, özvegyet s több árvát hagyott hátra.

Bécsi hirek.

(A bécsi cs. burgban adott udvari bálról irja a „W. Abendpost,“) hogy Császár és Császárné Ő felségeik fél 9 órakor jelentek meg a nagy teremben, és mintegy éjfélutáni 1 óráig időztek a jelenvolt vendégek közt, midőn a tánczvigalom egyszersmind végét érte. Császárné ő felsége violaszin ruhát viselt ezüst csillagokkal. E tánczünnepélyre meghivott és megjelent vendégek száma 1200-nál több volt.

(A bécsi képzőművészeti akadémiával) egybekötött műépitészeti tanoda növendékei által az 186³/₄-iki tanév folyama alatt készitett rajzok lenyomatai több példányban a nmltgu m. kir. helytartótanácshoz is beküldetvén, azok az országos műtani tanintézetek közt fognak szétosztatni.

Zene.

Páris. Az opéra-comique-ban Le capitaine Henriot három felvonásos vig dalmű került szinre; szövegét irta Sardou, s zenéjét Gevaert. A kritika dicséri ugyan a szöveget, de a zenével sehogy sem tud megbarátkozni, mint nehézkes és ellenpontokkal fontoskodó zenével, melyben zajos trombita szólamok is vannak. Azt is hibául tulajdonitják Gevaert-nek, hogy nem használt fel II. Henrik korából két történeti nevezetességű népdalt, mi az egésznek történeti zamatot adott volna. Pasdeloup népies hangversenyei, melyek főleg a német zeneremekek ismertetését tüzték czélul' folyást nagy tetszésnek örvendenek. Nemrég Schumanntól s Wagnertől is adtak müveket, melyek nem tettek oly hatást, mint Haydn, Mozart, Beethoven s Mendelssohn szokott. A párisi közönség kedvenczei ugyanis: Beethoven Pastoral symphoniája, lágy *C*, s kemény *A* symphoniája; Mendelssohn két symphoniája; Haydn több symph.; Mozárt *G* symph.; Mendelssohn Szent-Iván éji álma, sat. sat. A Dávid Felicienről keringő örülési hireket a párisi lapok valótlanoknak mondják, s egyéb baja nincs, mint egy kis hülés.

A kölni városi szinház arra büszke, hogy a legközelebbi félév alatt itt került szinre legtöbb dalmü: pl. Lalla Roukh, Loreley (Bruchtól), Rienz (Wagnertől), Don Sebastian, Lara, A rajna tündérei (Offenbachtól), s Hiller Ferdinánd „Szökött katona“ czimü legujabb dalmüve.

Schuselka Brünig Ida asszony, mint annak idejében olvastuk, Párisban egy állandó német szinházat akart alapitni, de szándéka nem sikerült. Most Peyer úr szintén ezt inditványozza azzal a különbséggel, hogy e leendő német szinházban csupán német dalmüveket adjanak franciára forditva. E vállalatnak biztos sikert jóslanak.

Az afrikai nő próbái már az utolsó felvonásig haladtak, s a lapok nagy szavakkal számlálják elő nagyszerüségeit, ezek közé számitván, hogy nehány alkalomszerü Walzer is fordul elő benne. Ugy látszik, hogy Madagascarban már nemcsak a frakk, hanem a Walzer is meghonosult. Szép lehet mikor a hősnő csalódott szivvel fekszik a méregfa árnyába, hogy megtört lelkét egy Walzeren sóhajtsa a másvilágba. Berlinben már paródiát is csináltak az afrikai nőre. Nem annyira a szöveget s zenét gúnyolják, mint inkább a szinigazgatókat, kik a szerepekre illő jeles tagok szüke miatt fennakadtak.

Londonban Meyerbeer életirata Grüneisentől nemsokára elhagyja a sajtót.

Rózsavölgyi s társa mükereskedésében viszont megjelent zenemüvek zongorára: 1.) A hársak alatt Volkmann Roberttől. E mü eredetileg négy kézre van irva, s két kézre maga a szerző alkalmazta. Csinos szerkezete s kedélyessége kiemelendő, miáltal egyike az élvezhető zongora daraboknak. 2.) Elátkozom ezt a gonosz világot 12-ik magyar ábránd Székely Imrétől. Ára 1 frt 12 kr. Székely ez utolsó ábrándja véleményünk szerint, az eddigiek közt a legsikerültebb. Sokan tettek már kisérleteket egy magyar salon-zeneirodalmat teremteni, de vagy elhallgattak egy pár valamit igérő müvel, vagy egyátaljában nem sikerült. Székely zenéje elegans, eredetiséggel is dicsekhetik, s bizton ajánlhatjuk a modern zongorajátszóknak; mert Székely ábrándjai a legelső európai salon-zeneköltőkkel is kiállják a versenyt. 3.) Futó visszaemlékezések Hunyadi Lászlóra. Kovalcsik Ámattól. Ára 80 kr. A szerző sajátja; kapható minden müárusnál. Ha már magyar kiállitás magyar operából, vigyázni kellene, hogy ne legyenek benne ilyen feliratok „Örömre fel Paza“ (örömre fel Gara) sat. 4.) Fantaisie sur un theme Allemand, par Leybach. Ha nem vagy virtuoz szives olvasó, s nem tudsz megküzdeni Székely ábrándjaival, de van egy kis ujjgyorsaságod, azonban szeretnél hallgatóidnak többet mutatni a valóságnál: ugy szerezd meg Leybach ábrándját; szerkezete könnyü, sokat mutat, s elegen lesznek, kik virtuozunak fognak tartani. Ára 90 kr.

TARTALOM: Barabás Miklós. (Képpel.) M. H. — Bomló világ. E. Kovács Gyula. — Jan van Steen életéből. M. Xavér. — Ócsai templom. (Képpel.) Kún Pál. — A ponyvairodalom Londonban. — Rajnavidéki képek. (Képekkel.) Ensel Rezső. — Karatacw Petrovics Péter. Radványszky Béla. — A képzőművészetek történetéből. Molnár Aladár. — Kartsabrusha vára a felső Induson. Képpel.) —ll— — Beszeda. Sz. J. — Tárcza.

Mai számunkhoz mellékelve van: *„Előfizetési felhivás Zilahy Károly munkáira.“*

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

Hirdetmény.

METH S.

rumburgi

vászon-kereskedésében

Bécsben,

egy csőd alá jutott kereskedői háztól átvett 450 darab valódi rumburgi, sziléziai hegyi vásznak, rumburgi asztal-készületek, törülközőkendők, kanavászak s a legszebb vászon-batisz-zsebkendők

50%-tel a gyári áron alól

jótállás s a vászonáruk valódisága s teljes röfmérték kezessége mellett eladatnak.

Vidéki megrendelések a pénzösszeg beküldése vagy póstai utánvét mellett, gyorsan s a leglelkiismeretesebben teljesittetnek.

Kivánatra mustrák s árszabályok küldetnek.

A megrendelendő levelek ekkép lesznek czimezendők: **Herrn S. Meth, Rothenthurmstrasse Nr. 29 in Wien.**

1 db. fehér fonalvászon, gyári ár 18 ft., most csak 9 ft. 50 kr.
1 db. mángolatlan házi vászon, gyári ár 22 ft., most csak 11 ft.
1 db. 30 röfös rumburgi creaszvászon, gyári ár 25 ft., most csak 13 ft.
1 db. 37 röfös kézi fonatvászon, gyári ár 30 ft, most csak 15 ft.
1 db. rumburgi vászon 8 ingre, gyári ár 34 ft., most csak 17 ft.
1 db. 40 röfös rumburgi fonalvászon, gyári ár 35—40 ft., most csak 18—22 ft.
1 db. hollandi fonalvászon, gyári ár 32 ft., most csak 16 ft.
1 db. 50 röfös hollandi vászon, gyári ár 46—55 ft., most csak 23—28 ft.
1 db. 50 röfös constánczi vászon, gyári ár 56—80 ft., most csak 28—40 ft.
1 db. 54 röfös legkitünőbb rumburgi vászon, most csak 26, 28, 30, 35, 40, 50, 60—70 ftig a legfinomabbak.
1 db. szines kanavász ára most csak 11, 12—14 ftig a legfinomabbak.
1 duczat fehér vászon-zsebkendő 1 ft 60 kr., 2 ft 50 kr., 3, 4, 5—6 ftig a legfinomabbak.
1 duczat franczia batisz-zsebkendő 4, 5, 6, 7, 8—10 ftig a legfinomabbak.
1 damasz asztalkészület 6 személyre 5, 6, 7, 8, 9—10 ftig a legfinomabbak; 12 személyre még egyszer annyi.
1 duczat jóféle cseléd- vagy konyha-kendő ára most csak 2 ft 50 kr.
1 duczat damasz törülköző vagy asztalkendő ára most csak 4 ft 50 kr., 5, 6, 7, 8, 9—10 ftig.
20,000 röf különféle vászonmaradékok, hogy azokon mielőbb tuladhassunk 35, 40 45, 50, 60, 70—80 krig.
A most divatozó szines gyapju-alsószoknyák 1 db. ára most csak 5 ft.
A legszebb téli ruhakelmék röfszámára 25, 30, 35, 40, 45, 50—70 krig.
9/8 röf széles legfinomabb **cachemirek**, fekete, lila és kék szinben, röfe 95 kr.

Hogy az eladás a legnagyobb mérvben történhessék, 25 ftig vásárlók egy fél duczat franczia batisz-zsebkendőt, 50 ftig bevásárlásnál egy darab téli ruhakelmét, 100 ft bevásárlásnál egy divatszerű longshawlt kapnak tiszteletdijul. 29. 3—1

Alúlirt bátorkodom tisztelt megbizóink és üzletbarátainkat értesiteni, hogy az eddig, férjem

Zámbelly Lajos neve alatt

fennálló

Szállitó- és megbizó-üzletet

Váczon,

távolléte ideje alatt jövőre is vinni fogom.

A t. cz. közönségnek üzletem iránt eddig tanusitott részvétét továbbra is kikérem s pártfogásába ajánlom.

Zámbelly Adél.

A legnagyobb vászonruha-raktárban

váczi-utcza „Ypsilanti"-hoz Pesten,

kaphatók a legolcsóbb árakon és legnagyobb választékban mindennemü fehérneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára, ugymint:

20,000 darabnál több férfi ingek rumburgi vagy hollandi vászonból, darabja 3 ft, 2 ft 25 kr, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft, 10 ft, 12 ft.
10,000 darabnál több szines férfi ingek, 1000 különböző mintában, régibb mintája 2 ft, legujabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 ft.
Fehér pamut-madapolan-férfi-ingek, 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.
Férfi-gatyák vászonból, magyar vagy félmagyar mintára 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.
Női ingek rumburgi vászon, simák 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft.
Női ingek rumburgi és hollandi vászonból himezve, 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, schweitzi és franczia mellmustrával, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft.
Fiu ingek vászonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.
Szines fiu-ingek, 4 éves 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 40, 8 éves 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft 75 kr, 12 éves 2 ft, 14 éves 2 ft 10 kr 16 éves 2 ft 20 kr.
Mindennemü téli alsó mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb téli czikkek férfiak és hölgyek számára, nagy választásban.
Főraktár a legjobb 3½, 4 és 5 röf széles amérikai krinolinnak fehér vagy hamuszin, darabja 2 ft 50 krtól 6 ftig, vörös 5 fttól 8 ftig.
Szines alsó-szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr.
Ferstei orvos tyukszem-irtószere egy üvegecske 50 kr
És sok egyéb kész fehérnemü czikkek, melyekről az árjegyzék kivánatra bérmentesen elküldetik.
Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, irlandi, creas és bőrvásznakban a legolcsóbb gyári árakon.
Vászonzsebkendők, duczatja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.
Törülközők, duczatja 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8—16 forintig.
Szines ágyi kanavász, vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13—16 frtig.

Valóságos vászon-asztalnemü.

Asztalkendők duczatja 5 ft 30 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft.
Abroszok minden nagyságban 6 személytől 24-ig. Asztali készletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kötő-czérna csomója 1 ft 20 kr és 1 ft 60 kr.
Nagy választás ágyteritők, piqué és tricot-paplanokból, kávéskendőkből és minden e nembe vágó czikkekből.
Raktárunkban vett czikkeknél nagy előnyül szolgál az, hogy minden megvett, az árjegyggyel ellátott czikk 14 nap alatt nemcsak kicserelhető, hanem egyszersmind ki nem elégitési esetben az ár vissza is adatik.

Szállitások minden irányban, az ár előleges beküldése mellett vagy utánvétellel gyorsan és legjobban eszközöltetnek, ugyszinte mindennemü megrendelések mustra szerint leghamarább elkészittetnek.

12. 1—4 **Kollárits József és fiai.**

---

15 4—4

HIRDETÉS.

Az első általános kölcsönös állat-biztositási egylet „**TAURUS**" igazgatóságnak van szerencséje közhirré tenni, miszerint ezen egylet működése 1865. január 1-én életbe lépett.

A pesti főügynökség képviseletével PONTZEN ÁGOSTON úr (nádor-utcza 20. sz. 1-ső emel.) bizatott meg.

Az egylet minden oly veszteség ellen biztosit, mind a mely mindennemü ÁLLATKÓRSÁG — kivéve a lótakonyt — és MARHAVÉSZ által SZARVAS-VÁGÓ-MARHA, LOVAK, BIRKÁK, KECSKÉK és SERTÉSEKNÉL előfordul, és teljes kármentesitést fizet, a biztositási föltételek értelmében.

Minden e tekintetben kivántató felvilágositással a főügynökség és a nekie alárendelt ügynökök szivesen szolgálnak.

Állatgyógytani igazgató:
Dr. Buchmüller Rud., s. k.
Állat-gyógytudor.

Gazdálkodási igazgató:
Poleschowsky Pál, s. k.

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.

LÁNG M. Pesten, nagyhid-utcza 2-dik sz., Szina-féle ház az „angol királyné" szálloda mellett.

Ajánlja nagyban és kicsinyben a legjutányosb árak mellett gyönyörü, gazdag választéku

belföldi, szász és angol PORCELLAN és WEDGEWOOD

asztali-, thea-, kávé- és gyümölcs-teritékeit, pipere- és mosdó-edényeit,

fényüzési czikkeit s az általánosan kedvelt bécsi köedényeit.

Mindennemü megrendelések elfogadtatnak, a leggyorsabb idő alatt, s jutányosabb ár mellett teljesittetnek. Vidékrei szállitásoknál legügyesebb pakolás, biztos, gyors és jutányos kézbesitésre a legnagyobb gond fordittatik.

Franczia-angol illatszer árú-raktár.

11. 1—1

Egyedüli raktára a valódi herczegnő viznek Renárd Ágostontól Párisban.

Illatszer kereskedés a „Vénus"-hoz.

Van szerencsém a magas fönemességnek ugy a t. cz. közönségnek tudomására adni, hogy denkenbergi Becker L. lovag, Kristóf téren lévő házában (ezelőtt Lueff M. helyiségeiben) ujonnan

felszerelt Illatszertárt nyitottam.

Mint tisztelt Lueff M. házának több évi ügyvezetője, a legjobb gyári forrásokkal ismeretes, tökéletes szakismerettel birván, arra iparkodtam: hogy dusan felszerelt, kellő gonddal berendezett raktáramba a legfinomabb franczia és angol illatszereket: Lubin, Violet, Piver, Pinand société-bygeugui, Honbigant-Chardin, Monpelas, Rimmel, Bayley, Atkinson franczia, angol, orosz, spanyol és angol udvari illatszergyárnokoktól szerezzem be; azonkivül még haj-, fog- és körömkefék, valamint fésük s minden egyéb öltözéki szerek,

szintugy a legfinomabb thea- és rum is kaphatók nálam.

Midőn a valódiságért és minőségért kezeskedem, ajánlom alázatos szolgálatimat.

Vértessi Sándor.

Kölni viz (eau de Cologne), Farina F. Mária, legrégibb készitő gyárából.

A „Vénushoz" Pesten a Kristóftéren 1. sz.

Ez év elején édes kötelességemnek tartom, hogy a mélyen tisztelt gazda-közönségnek irántam tanusitott meleg pártfogásaért hálás köszönetemet nyilvánitsam, melyre leginkább egy szebb és áldásosabb jövő iránt táplált boldogitó remények készteknek, mert az ipar legujabb fejleményei komolyan figyelmeztetnek bennünket, hogy jövendő boldogságunk nincs elveszve.

Ez évben különösen bátor vagyok **GAZDASÁGI GÉPGYÁRAMAT** továbbra is az illetők buzgó pártfogásába ajánlani.

Különösen gazdagon felszerelt gyári raktáramban készen találhatók: 3—4—6 *ló erejü cséplő-gépek, tisztitó s zsákoló* szerkezettel ellátva; valamint különféle szóró s tisztitó *rostok, vetőgépek, répa- és szeczavágó-gépek*; különféle jeles szántókék, boronák, hengerek stb.

Azonkivül elfogadok megrendeléseket *malmokra*, valamint *minden gépészeti szakba vágó munkákra.*

A mi az árakat illeti, különösen figyelmeztetem a t. cz. gazda-közönséget, hogy azokat már a mult év folytán leszállitottam, s eziránt képes árjegyzékemmel bárkinek megkeresésére bérmentve szivesen szolgálok.

Farkas István, gépész.
Üllői-út 5-dik szám.

7. 1—1

Előfizetési felszólitás!

„AZ ORSZÁG TÜKRE"

czimü illustrált heti lapra.

Lapunk uj éven túl, nem mint addig, minden tiz napban, hanem jelen alakjában egy iven, minden csütörtökön fog megjelenni; mostani rovataihoz még oly rovatokat nyerend, melyek a t. olvasó közönséget a világ és hazai miveltség minden ujabb mozzanatával alaposan megismertessék.

Képeink nagy részének rajzolására Barabás klassikus festőnket nyertük meg.

Az Ország Tükre rovatai következők: 1. Képek, kőrajzzal. 2. A képek magyarázata. 3. Eredeti költemények, beszélyek, néha képekkel diszitve. 5. A külföld minden irodalmából jelesebb beszélyek, költemények. 6. Ismeret-terjesztő czikkek a tudomany, müvészet és ipar minden ágából; különösen pedig a hazai és világ történelemből érdekes kor és jellemrajzok képekkel diszitve; az ujabb és remek-irók müveinek ismertetése, képekkel diszitve; a természettudomány különböző ágaiból és hölcseletből, a közvetlen hasznost, a szépet és nemesitőt. 7. Egyház és nevelés. 8. Szinház. 9. Irodalom és müvészet. 10. Ipar és kereskedelem. 11. Fővárosi, vidéki, bécsi és külföldi hirek, a lehető élénkséggel, pontosság es részletességgel vive: ezen rovatra különös súlyt fogunk fektetni, s igyekezni fogunk — mennyire csak elérhető hetilapban, — hogy a t. olvasó közönség a hazai és külföldi eseményeknek helyes és pontos tudomásához magaidejében juthassen. 12. Könyvészet. 13. Vegyesek.

S mindezeken felül adunk évenkint négy szinezett divatképet szöveggel, s adunk minden félévben egy oly jutalomképet, mely az Ország Tükrének épen oly diszére legyen, mint hazai müvészetünknek.

A hetenként megjelenő értékes képeket fölvéve, lapunk kétségen kivül versenytárs nélküli a hazában, s törekedni fogunk, hogy beltartalomra nézve is a haza müvelt osztályához méltó lehessen.

Az Ország Tükrének eddigi minden viszonyai merőben megváltozván, munkaköre uj szellemi erőkkel gazdagodott; s közreműködésüket igérték még Gyulai, Jókai, Kriza, Losonczi, Szász Károly, Szathmáry Károly, Szilágyi Sándor, Thaly Kálmán, Tóth Kálmán, Vértesi stb.

Különös és szigoru felügyelet leend a pontos szétküldésre.

Daczára annak, hogy lapunkat heti lappá változtattuk át, az előfizetési ár mégis a régi marad, azaz: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Az előfizetési pénzek Engel és Mandello nyomdájába küldendők. (Egyetem-utcza 2-ik sz.)

PEST, 1865. NYOMATOTT ENGEL ÉS MANDELLONÁL.

creative commons A digitális változat a MEK Egyesület (http://mek.oszk.hu/egyesulet) megbízásából, az ISZT támogatásával készült.